

Lasz Samu:
SZEGÉNY MADÁRKÁK!

Szomorú napok virradtak szegény itthon rekedt madarakra.

Az út szélén, a kerékvágásban csókák, varjak bús károgással szedegetik az ízetlen táplálékot. Az udvarokban panaszos hangokban jajdul fel a cinege, mely nyáron át igazi védője az erdőnek, a gyümölcsösöknek, leszedvén a fákról a hernyófészket és a lepketojásokat. Egyetlen cinegepár egy napon körülbelül ezer káros rovarot pusztít el. Az okos erdész és kertész kíméli is szegénykéket s vet nekik néhány morzsát és kendermagot, tavasszal pedig költőládikát is tesz ki számukra.

A cinegék közé száll a szürkés, vörösesbarna búbos pacsirta, keresi a növénymagvakat, s legott oda repül az udvar hátsó részére, hol gomolyogva száll a sűrű gőz a trágyadombról.

Itt melegszik a kicsi jószág és keresi eledelét.

A kis vörösbegy is sokszor itt szorul nálunk. Ki ne szeretné ezt a vidám madárkát? Hisz ő is szereti, sőt keresi az embert. Ha künn csöndesen ülsz a bokor tövében, fejed fölé röpköd és a bokorról kukucskál reád, aztán lerepül a földre és oldalt néz reád, kíváncsi kis szemével, mintha azt kérdezné tőled: „Ki vagy? Mit akarsz itt, bácsika?” Pusztítja a káros rovarokat és csigákat, ősszel a bogyókat, de tére fogyjon el bár tápláléka, ő ki nem fogja a fütyülésből. Ha ez a kismadár megjelen az ajtótok előtt, adjatok neki néhány szemet, vagy kevés kendermagot. Tedd meg ezt, kis olvasóm, hisz hasznos kis állat ez az olajbarna szárnyú, narancssárga mellű, fehérhasú kis madár. A farakások, bokrok, sövények között nagy hetykén ugrándozik a barna, feketével tarkázott csepp legény: az ökörszem. Keres ő is valamit. A pókot üldözi és ha kedvére lakmározott a nyolclábú állatkából, akkor vígan hangzik szava: tek! tek!

A fenyvesekből hozzánk jó legkisebb madaraink egyike, a zöldesszürke királyka, és búsan csipeget szegényke.

De odahagyják az erdőt a rigók is és nagy csoportokban kóborolva keresik a bogyókat. Az erdei pintyőke is elbúcsúzik mohákkal és zuzmókkal kirakott fészektől, mert kikopott a káros hernyók pusztításából, most olajos magvak után látna, ha találna valamit. Eddig nekünk szolgált, s mi nem hintenénk neki egy kevés kendermagot?

A vidám aranybarna sármányok is itt röpködnek a kertekben, majd a pusztaszerűn sűrűgve-forogva, nagy bizalommal közelednek hozzánk. A kertek sövénye mellett, a bogácskóró ágai között, szomorúan húzódik meg a tarka-barka ruhás, vörös csíkos tengelic. A szegény verebekre kígyót, békát kiált a világ, pedig ahol nem igen szaporák, kár ezt tennünk, mert ha megmenekülnek ellenségeik elől s a tél szigora nem fog ki rajtuk, kora tavasszal ezerszeresen meghálálják a vendégszeretetet.

Mikor a szegény madárkák szomorkodnak, dideregnek, s kis fejüket szárnyuk alá dugják, akkor csapnak le közéjük a ragadozó madarak. A görény és menyét pedig éjjel fojtják meg őket szendergésükben, mikor talán a kiállott napi szenvedések után szép meleg tavaszi napokról álmodnak...

A legtöbb művelt országban társaságokat alakítottak a madarak védelmére. Nálunk a derék *Lázár Kálmán* gróf volt a madarak leglelkesebb ismertetője és pártolója. Vannak mások is, kik védelmükbe vették őket, s még sokan, igen sokan vannak, kik ezt tehetnék!... A ti nemes szívetek is, tudom, megkönyörül a madarakon. Ha szeretteitek körében ültök, a jó meleg szobában s a kis cinege megkopogtatja az ablaktáblát: eresszétek be szegényt! Kint az udvaron pedig vessetek egy kis morzsát, szemecskét a szegény éhezőknek. Nem olyan követelők ők: ocsúval is beérik.

Ha aztán ismét megjön a tavasz, lombos lesz a fa és megzendül a madárdal, édes lesz azt hallgatnotok, nektek szól az, a ti nemes, könyörülő szíveteknek.

(1891)